

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP

MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

A kibontakzás akadályai.

Budapest, 1905. márc. 11-én.

A szabadelvű párt egy volt miniszter tagja, a ki nem volt audiencián a királynál, a következőleg nyilatkozott a helyzetéről:

— A kibontakozás akadályai tudvalóval két irányban okoznak nehézséget. A megoldás problémái részben katonai, — részben gazdasági téren mozognak. Vizsgáljuk meg közelebbről e nehézségek mindkét fajtáját.

A mi első sorban is a katonai kérdést illeti, ezen a téren az elvi ellentétek közismeretűek. Ezeknek az ellentéteknek alapja abban rejlik, hogy a magyar politikai körök, már t. i. azok, — a melyeknek felfogása most döntő, a kérdést merőben politikailag fogják fel, míg ellenben a katonai körök előtt egyedül és kizárólag a katonai szempont a döntő. A magyar politika nemzeti államunk kiépítését óhajtja a hadsereg terén, a hadseregtől is nemzeti gyarapítást kíván. A katonai körök ellenben kötelességszerűen és a mint az az ő szempontjukból érthető, — tisztán a harcászati szempontokat tartják szemük előtt. Mert a hadvezetőség a hadsereg reformjára vonatkozó minden kérdés felmerülésénél legelső sorban azt kérdezik: minő hatással lehet ez vagy az a reform egy jövőendő hadjárat sorsára?

A magyar vezényleti nyelv meghonosításától pedig a katonai körök a hadsereg harc-képességének gyöngítését féltik. Éppen a napokban olvastam egy röpiratot erről a kérdéssel. Nyilván a vezérkar egyik tagja írhatta a mit adatainak alapos sága, nagy történelmi háttérre és a hadügyminiszter legutóbbi ex-ponéjára fektetett érvelése mutat. Ez a füzél valóságos vesz-

kiáltás a magyar vezényleti nyelv állítólagos veszedelmével szemben. A napoleoni hadjáratok tanulságokban gazdag történetéből találunk benne adatokat, melyek azt vannak hivatva bizonyítani, — hogy egy egységes hadsereg, — még ha gyöngébb is, feltétlen előnyben van a nem egységes, bár erősebb sereggel szemben.

A probléma tehát itt az volna, hogy a politikai szempont a katonával valamiképen össze legyen egyeztethető. A fentebbiekből kitűnik, hogy ez nem lesz könnyű feladat, mert, a míg a vezérkar sziklaszilárdan meg van róla győződve, hogy a hadsereg egységének megbontása a sereget gyöngíti, addig semmi reményiségünk sem lehet, hogy a magyar politikai óhajok érvényesüljenek.

*

— A mi a gazdasági problémát illeti, ezen a téren a helyzet nézetem szerint még komplikáltabb. Mert a míg a katonai kérdés megoldása tisztára belügyünk, addig a gazdasági kérdés megoldásának mikéntje nemzetközi helyzetünkre is visszahat. Az önálló gazdasági berendezkedés megdönti a Németországgal megkötött szerződést Németország ezt a szerződést már törvényei közzé iktatta és egy esztendőig hagyott nekünk arra, hogy a megállapodásokat mi is törvénybe iktassuk. Ennek elengedhetetlen feltétele a vámterületi közösségnek arra az időtartamra való feltartása, a meddig a szerződés szól. A szerződés lejáratát terminusa pedig az 1917-iki esztendő. Mi képen volna lehetséges vámháború avagy annál nem sokkal kisebb áldozatokkal járó óriási gazdasági engedmények nélkül a külön vámterület alapjára helyelkedni, azt bajos elképzelni. Annál is inkább, mert az egyik német miniszter a birodalmi

gyűlésben nyíltan kijelentette, hogy velük az osztrák-magyar monarchia mint vámterületi egység, mint egy alany szerződött és ő a szerződés fentartásához ragaszkodik.

— Máról holnapra ezeknek a nehézségeknek a megoldása nem igen képzelhető. Éppen ezért, dacára annak, hogy az ideát a magyar politikai körök perhorreszkálják, nem látok más megoldást, mint egy átmeneti kabinetet, a mely az állami szükségleteket biztosítsa, mert az államnak élnie kell, bárminő politikai ellentétek ütközzenek is az ország további politikája tekintetében.

A közigazgatási bizottság ülése.

Szabadka közigazgatási bizottsága ma délután tartotta meg, *Bezerédy István* főispán elnöklése alatt, március havi rendes ülését.

Az ülés megnyitása után *Vojnich Ferenc dr. Biró Károly dr. polgármester* jelentését olvassa föl a közigazgatási havi állapotról.

A polgármesteri jelentés kapcsán *Purgly Sándor dr.* előadja, hogy tudomása szerint az országos szőlőszeti felügyelői állomást a kormány Szabadkáról el akarja helyezni. Kivánatosnak tartja, hogy a közigazgatási bizottság a saját hatásköréből kifolyólag a kormánynál megtegye a lépéseket, hogy ezen gazdaságilag fontos intézmény Szabadkán hagyassék meg. Kifogásolja, hogy a gazdasági előadó jelentéseit a bizottsági üléseken nem hallja.

A polgármester jelentését ezután tudomásul vették azzal, hogy a kormányhoz *Purgly Sándor dr.* felszólalása értelmében felirat terjesztendő.

Ezután az árvaszék múlt havi ügymenetéről és árvapénztár állapotáról szóló jelentést vették tudomásul, majd *Kertész Sándor dr.* tiszti főorvos terjeszti elő jelentését.

Eszerint a múlt havi körmozgalom folytatása volt a december és január havi körmozgalomnak. Az influenza szokatlan mérvben uralkodott és a legtöbb esetben végzetes lefolyású volt. Az egy éven aluli gyermekeket néhány nap alatt megölte. Azon felnőtteknél, akiknél tudógyulladással

komplikálódott, ugyszólván minden esetben halálhozó volt. Az influenzának ily vészes fellépését különben egész Európában konstataáltak.

Meghalt a múlt hóban 158 férfi, 149 nő, összesen 307 egyén. Születetett 179 fiu, 142 leány, összesen 321 gyermek. A születések száma tehát csak 14-gyel mulja felül a halálozások számát.

A múlt hóban megvizsgálták a külterületi csendőrlaktanyákat, a pék és hentes üzleteket, a korcsmákat rendellenességeket sehol sem tapasztaltak. Megvizsgálták az iskolákat is és a trachomás betegeket a két trachomás iskolába utalták.

Ezután *Szalay Mátyas* főkapitány helyett *Dembitz Lajos dr.* referálja a mezőrendőri kinágási ügyekben benyújtott felebbezéseket.

Ezután *Bóbits József dr.* tanácsos a betegápolási költségek ügyében referál.

Majd *Papp György* pénzügyigazgató terjeszti be jelentését, amely szerint az ex-lex dacára is rendesen folynak be az adók. Az adókövetések sokkal rendesebben folynak, mint a múltban. Az adóügyben a múltban megállapított rendellenességek ma már rendezetteknek tekinthetők. A jelentés egyhangulag tudomásul vétetett.

Graeff Nikáz tanfelügyelő a múlt hóban a központi iparos tanácskóla rajztanfolyamát látogatta meg. Megállapítja, hogy a látogatás hiányos, mert a tanköteleseknek 65% nem jár iskolába. A felszerelés hiányos. Szükségesnek tartja egy párhuzamos osztály felállítását.

Ezután a megejtett tanítválasztások ellen beadott felebbezéseket referálja. *Sztantics Balázs*, *Mamusich Mária* és *Konc János Dezső* megválasztása helybenhagyatik, ellenben *Futó Ilona*, *Jakovcevic Mária* és *Peics Lujza* között új szavazás rendeltetik el.

Sztankovics György az utadógy állapotáról referál. Ajánlja, hogy a tanács kérelmét, mely a tavankuti vasuti állomáson postáállomás létesítését célozza, pártolólágg terjesztsze a bizottság a minisztérium elé.

Dr. Purgly Sándor bejelenti, hogy a kereskedelemügyi miniszter még a múlt év decemberében engedélyezte a menettérti-jegyeknek kiadását Szabadkáról *Vörösegyházára*, de az állomáson e rendelkezésnek eleget nem tesznek. Javasolja, terjesztessék fel sürgős kérelem a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy rendelkezését köztegei által fogatosítsassa.

Szenzációs Kedvezmény!!

I életnagyságu képre

csupán I személy nagyitható!

Minden vevőnek, ki a Versenyáru üzletben

festék üzlete mellett, személyesen vagy levélbeni megrendelés útján vásárol, saját vagy akár-mely tetszés szerinti fényképután elkészítünk egy életnagyságu fényképet

Papucs piac, Stojkovits-féle ha eszközölt bevételei o akár egy-szerre, akár több ízben is kicsinyben összesen 15 koronát kitesznek. Diszes papírkéretért (passe-partout) amelybe az elkészült életnagyságu fénykép foglaltatik és feszítve lesz, önköltséget 3 koronát számítunk fel. A bevételek pénztári szelvényvel vagy számlával igazolhatók.

Eperjessy Béla dr., főügyész jelentése szerint a helybeli fogházban a lefolyt hóban a fegyelmi büntetéseket a szokottnál nagyobb mérvben kellett alkalmaznia; két foglyot 30—30 napi, egyet 15 napi bilincseire ítéltek. Néhány rab kifogásolja az ételadagok kicsiségét. Ezek rendszeren már rab-ságviselt emberek.

A fogház villamvilágításának előkészítő munkálatai folynak, a helybeli villamos részvénytársaság ajánlatot tett, hogy aminő feltételek mellett az aradi fogházat világítják olyanok mellett ő is hajlandó a világításra. Annak idején ezen ügyről be fogja terjeszteni jelentését.

Az állatorvos jelentése szerint a vágóhidon a múlt hóban levágatott: 274 szarvasmarha, 26 növendék marha 123 juh, 431 bányász, 381 sertés.

A két marharakodó állomásról elszállított 189 szarvasmarha, 795 ló, 1787 sertés. Külföldről érkezett 12 ló.

Ezután elnöklő főispán az ülést berekeszti.

A politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, március 11.

Bécsből jelentik telefonon, hogy még az osztrák, különben annyira jól informált politikai körökben sem tudnak arról, mi lesz a magyar válság történetében a következő lépés. Budapesten, viszont úgy értesülünk, hogy gróf Tisza István holnap este Bécsbe utazik, hogy a királynak a kibontakozás dolgában előterjesztést tegyen. A miniszterelnök gróf Andrássy Gyula újból való meghívását fogja ajánlani a koronának s — úgy hiszik — a homo regiusnak már keddeu jelentkeznie kell audiencián. Mig gróf Andrássy Gyula missziója jobbra vagy balra el nem dől, addig szó sem lehet, akár Wekdrle Sándor, akár Széll Kálmán, akár más politikus meghívásáról. Gróf Andrássy Gyula a mai délelőttöt budai palotájában töltötte s nem találkozott politikussal.

* * *

«Davon kann keine Rede sein.» Ezt mondotta őfelsége a király a magyar vezényszóráról: — szó sem lehet róla.

Tomasics Miklósnak mondotta tegnap, amikor magánkihallgatáson fogadta. És ez nem találgatás, hanem valóság, mert Tomasics Miklós maga mondotta el egy horvát lap tudósítójának.

A lapok azt irták, hogy az uralkodó nem is akart Tomasicsal beszélni a katonai kérdésekről

— Hát ez nem igaz! — mondotta a horvát párt elnöke — mert a háromfőtábori audiencián megmondottam nyíltan és őszintén ő felségének, hogy abban az esetben, ha a magyar ezredékben behozzák a magyar vezényszót, akkor mi horvátok követeljük, hogy a horvát ezredékben a horvát vezényszót hozzák be. Követeljük pedig ezt a kiegyezési törvény alapján.

Erre ő felsége szószerint a következőket mondta:

— Ha egyáltalában szó lehetne arról, hogy a közös hadsereg mai rendjét megbontsák: az csak a két állam teljes beleegyezésével történhet meg. Davon kann aber keine Rede sein. (De hát erről szó sem lehet.) Minden marad a régiben. Amit abban a tekintetben tehetünk már rég meg is tettük...

Ami az önálló vámterület dolgát illeti, azt mondotta ő felsége, hogy ez a két állam megegyezésétől függ.

Háboru.

Berlin, márc. 11.

Itteni katonai körök, amelyek eddig mindent oroszofil szempontból fogtak föl és minden eseményt ebből a nézőpontból tárgyaltak, most már szintén azon a nézeten vannak, hogy Oyama tábornagy győzelme az orosz hadak fölött óriási. Csak azt teszik hozzá, valószínűleg rokonszenvűktől vezéreltetve, hogy a kelet-ázsiai „Szedán“, a melyet a japánok óhajtanak, most sem fog bekövetkezni.

London, márc. 11.

A Morningpost jelenti Washingtonból: Grison tokiói követnek a külügyminisztériumhoz intézett távirata szerint a japán hadügyminiszter közölte a követtel, hogy a japánok veszteségei e hó 8-áig 50.000 embert tettek, ideszámítva azt az 5000 főből álló dandárt is, amely elpusztult.

London, márc. 11.

A Daily Telegraph ismétli a Kukumín nevű tokiói lap tegnapi híreit, hogy az oroszok száz ágyút vesztettek. Elvesztett 150.000 ember, 50.000, orosz hír szerint, fogságba jutott.

London, március 11.

A „Standard“ jelenti Tokióból tegnapi kelettel: Több orosz hadtestet Mukdentől északra és keletre a japánok bekerítették. Az orosz veszteségek halottakban, sebesültekben és foglyokban meghaladják a 200.000-et.

London, március 11.

A „Daily Graphic“ jelenti: Az orosz külügyminisztérium érintkezésbe lépett a francia kormányval a béketárgyalások bevezetése céljából. A francia kormány pedig az angol kormányt kérte fel, hogy a méltányos feltételek mellett kötendő békét közvetítse a japánokkal. Az orosz részről való béketörekvések arra vezethetők vissza, hogy a Franciaországban felvenni szándékolt újabb orosz kölcsön a legutóbbi események hatása alatt meghiusult.

A cár megörült.

Páris, márc. 11.

Pétervárról, komolynak és megbízhatónak ismert forrásból megdöbbentő jelentés érkezik.

A jelentések a cár lelkiállapotáról szólnak és az itteni diplomáciai körökben nagy aggodalmat keltettek. A cár teljesen lesoványodott és megöregedett. Valósággal a megtört aggyastyan benyomását teszi.

Már hónapok óta súlyos lelki depressziókban szenved, álmatlanság gyötri, sírógörcsöket kap és rémlátomások kínozzák.

Már nem merik magára hagyni, attól tartanak, hogy kárt tesz magában, mert a mint a múlt napokban, Sergius meggyilkoltatása óta magára hagyták, segítségért kezdett kiabálni és tágra nyílt szemekkel, a rémület minden kifejezésével kiáltotta:

— Meggyilkolnak! Meggyilkolnak!

Máskor meg valósággal vallásos örvényes vesz rajta erőt, letérdel és buzgón imádkozva, veri a mellét.

— Rémképeket látok, mondotta a minap, egy nyugodtabb pillanatában, vérbe borul előttem a világ és nem látok mást csak vért és emberi roncokat.

A cár orvosai már mindenféle csilapítószert adtak a betegnek, de mivel ez nem használt, a minap a legelőkelőbb orosz és egy hírneves francia elmeorvost hívtak a beteg cárhoz.

Nőiparegyesületünk köréből.

Dr. Weszely Ödönné Balajthy Ilona urnő a nőiparegyesület lelkes elnöke betegségéből felépülvén, f. hó 14-re, kedd d. u. 5 órára választmányi ülésre hívta egybe a városháza tanács termébe a nőiparegyesület választmányát és tisztikarát.

A választmányi ülés tárgya a legközelebb egybehívandó közgyűlés elé terjesztendő a nőiparegyesület közhasznú működésének tényleges megkezdését célzó javaslatok megállapítása — Értesítéseink szerint az elnökség és tisztikar szűkebb értekezlete abban állapodott meg, hogy javasolni fogja az egyesületnek az ezidőszert lényegesen működő magán nőipariskola átvétele mellett fehérnemű és felsőruha varró tantervek szerzését, tanfolyamok szervezését, varrógépek, házi szövőszékek beszerzését és ezen szükségletek beszerezhetése és a nőipariskola felállíthatása végett a vallás és közoktatásügyi és kereskedelemügyi miniszterek, a város közönsége a kereskedelmi és iparkamara és a pénzügyminisztérium anyagi támogatása iránti megkeresések eszközölését. — Ha a város közönségének lelkesedése most, hogy ezen közhasznú egyesület működését megkezdji, oly fokban nyilvánul, mint a hogy az egyesület megalakulása-kor megnyilvánulni örömmel láttuk, úgy az egyesület lelkes megalakítóinak buzgalmát a teljes siker fogja jutalmazni.

Ambrozovics Béla.

Bácsmegyének gyásza van. Hoszas betegség után, tegnap éjjel tizenkettő órakor meghalt Budapestn Ambrozovics Béla nyugalmazott miniszteri tanácsos, hetven éves korában. Súlyos idegbaj gyötörte már régen s emiatt mintegy másfél évtizede megvált az állami szolgálattól is. Bajából némileg kigyógyultan iradal-

mi téren munkálkodott; technikai és közgazdasági tanulmányokat folytatótt, míg a nyáron újra beteg lett és ősz óta, amikor zombori birtokáról a nyaralásból visszatért a fővárosba, csaknem mindig ágyban fekvő beteg volt. Az orvosok minden tudományokkal, — feleségének gondos ápolásával, melybe bele is betegedett, nem segíthettek rajta: ma éjjel meghalt. Életének folyása ez volt:

Ambrozovics Béla Zomborban született, 1835-ben. Gimnáziumi tanulmányait Kalocsán, Baján és Bulán, a bölcséletit a pesti egyetemen végezte, a műegyetemet pedig Pesten, Bécsben és Karlsruheban járta. Még tanulmányai befejezése előtt a straszburi vasúti hid tervezésében segédkezett; 1857 őszén Stíriában nyert alkalmazást a Ferenc József-vasúti igazgatóságánál; innen a déli vasúthoz Nagykanizsára és 1864-ben mint osztálymérnököt Budára helyezték át. Miután beutazta Német-, Francia-, Angol- és Oroszországot, Belgiumot és Svájcot, 1863-ban Amerikába ment feleségeért. — Meszlényi Gizelláért (Meszlényi Rudolf és Kossuth Zsuzsanna idősebb leányáért), akinek 1865 őszén bekövetkezett halála után, 1876-ban a sógornőjét, elhunyt felesége hűgát vette feleségül. 1867-ben államszolgálatba lépett és a közmunka- és közlekedési minisztériumban vasúti főfelügyelő, 1875-ben osztálytanácsos, majd báró Kemény Gábor alatt miniszteri-tanácsos és a vasúti főfelügyelőség főnöke lett. — Közhasznú munkássága elismerésül a III. osztályú vaskoronarendet és a belga Lipót-rend középkeresztjét kapta.

Az elhunytban dr. Ambrozovics Dezső, az Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat titkára és Ambrozovics Lajos pénzügyminiszteri fogalmazó az atyját, Kossuth Ferenc pedig az unokatestvérét gyászolja. A temetés vasárnap délután félnégy órakor lesz a Múzeum körut 1. számú házból a római katolikus egyház szertartása szerint. A halottat Zomborba szállítják és ott helyezik örök nyugalomra.

Egyről-másról.

— Budapesti levél. —

Irta: Lux Terka.

Budapest, 1905. március 11.

Épen a legalkalmasabb időben történt meg a múlt vasárnap a »cseléd gyűlése« a Vigadóban. Agonizálnak amugy is már a zsurok, a téli szezonnak vége, a tavaszi még nincs itt, pletyka alig akad, már t. i. nagystilű pletyka, hát hadd jöjjön elő a bebalzsamozott ügy, »a leányzó csak alszik és soha meg nem haló« problemája, a nagy, a fontos, a rettenetes: cseléd kérdés.

Hát minden gunyolódás és tréfa nélkül, igenis a cseléd kérdés nagyon fontos, nagyon rettenetes és rég időktől: nagyon aktuális.

Szolga és ur az első emberpár szaporodásától volt, van és lesz, míg csak ez a türelmes és jó öreg föld,

Bácska legnagyobb női felöltők raktára!

Női felöltők 3-50, 5-—, 6-—, 7-— frt és feljebb

Női hawelockok 4-50, 5-—, 7-— frt és feljebb

Nagy választék gyermek cipőkben. Alsószojnyák és kosztümek dus választékban.

Gyermek kabátkák 2-50, 3-—, 4-— frt és feljebb

Blousok,

Férfi, fiu és gyermek kalapok —60, —80, 1-— frt és feljebb

Férfi és női cugos vagy fűzős viksz cipők 2-50 és feljebb

Eisler Izsó divatruháza Szabadkán, Főtér

aki szintén szükségszerű és függő kötelességet végez, föl nem mondja a *szolgálatot* saját tengelyének.

Az egész rendszere az életnek arra az egyszerű törvényre van építve, hogy az emberek másokért dolgoznak és magukért élnek. Mindenütt és mindenki. Fenn és lenn, ur és paraszt, gazdag és szegény, dacára, hogy nagy távolságok jelzik szétágazó utaikat gazdag és szegénynek, az életnek bölcse célja mégis csak egyesíti a két különvált erőt, úgy mint a tenger a minden oldalról beléje szakadó kisebb-nagyobb folyókat és patakokat.

Csak hogy az emberek úgy élnek, hogy meghalnak anélkül, hogy tudnák miért éltek. Egy esomé keserűség, gyűlölet, irigység, kisebb és nagyobb állati szenvedély töltötte ki az életüket s a legnagyobb bizonytalanság tragikumával válnak meg az élettől. Ur és szolga egyaránt.

S amíg ez úgy lesz — és mindörökké így lesz — a rettenetes és örökké aktuális cseléd-kérdés nem lesz megoldva. Nem lesz még akkor sem, ha a szellemi értelemnek minden korlátja le lesz rombolva s ur és szolga az értelemnek egyenlő szintjén fognak állani. Mert ez be fog következni, de az nem következhet be, hogy ne legyen az emberek között anyagi függés.

Szolgára magának a teremtsének van szüksége, hogy alkotásának keretei foroghassanak. Dolgozni valakinek mindig muszáj, mert az az emberiség, aki most él a földön s fog élni a messze jövőben, az nem fog visszatérni az ősi természethez, sőt mind jobban emancipálja magát alóla.

S ép ezzel az emancipálással vágja el ur és szolga között a testvériség egyesülésének emberi kapcsát.

Pedig miből áll ez a kapocs? Két végtelenül egyszerű paragrafusából ur és szolga egymás közötti viszonyának.

Az ur: legyen türelmes s a szolga: alázatos.

Csak hogy az ur soha sem lesz türelmes s a szolga soha sem lesz alázatos.

Volt idő, amikor alázatos volt. Akkor, amikor még nem vették el tőle a hitét, az Istenét és nem adtak neki fél világosságot. Akkor a szolga fölötté állt az urnak, mert egész ember volt, aki lázongás nélkül hajlott meg sorsa előtt, helyzetét és szegénységét természetesnek találta, hűségét és alázatát hitéből merítette és töprenkedés nélkül, nyugodtan élt s kötelességének tudatában halt meg.

Igaz, hogy a *hit idejében*, amit most kikacagnak, lenéznek, bornirtságnak neveznek, a *naocságák* is más milyenek voltak, mint a mostaniak. Nem olvasták Kantot, Spinozát, Schopenhauert, csak az ezüst kapcsos bibliát, francia házasságtörési drámákat se láttak, a Vigszínházba se jártak, friseur se fésülte őket, kalapjuk se volt minden szezonban egy fél tucat, az ingök se volt se lyemből, csak jó erős házi vászonból, az udvarló se tartozott a toillet-kellékek közé és nem éjfélkor, meg éjfélután feküdtek és tíz óra-kor keltek fel s nem kívánták a cselédjeiktől, hogy azok többet tudjanak mint ők, hanem azt kívánták, hogy azok tanuljanak tőlük. Tanuljanak: szorgalmat, munkásságot, türelmet, szelidséget, hűséget és vallásoságot.

Igaz, hogy akkor vasut sem volt, hogy Julis meg Erzsók tizenöt forintos helyért zónázzanak Budapestre de Gárdos Mariskák se voltak. akik

amerikai viszonyokra tanítsák a Julisokat.

Sok minden nem volt, de bárcsak ne lenne most se sok minden.

HIREK TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Március 12. este 6 órakor dr. Novák orvos felolvasása a tuberkulózis ellen folytatott világházi tevékenységről, a főgymnasium dísztermében.

Március 14. D. u. 5 órakor a Szabad Lyceum hazafias ünnepe a főgymnasium dísztermében.

Március 14. este. A szabadkai gazdakör ünnepi lakomája a Bárány-szálloda kistermében.

Március 18. d. u. 3 órakor. A szabadkai általános takarékpénztár részvénytársaság kebelében megalakult községi segélyező szövetkezet közgyűlése, az intézet helyiségében.

Március 19. d. e. 10 órakor, a Szent-Rókus című temetkezési egyesület közgyűlése a volt Hungaria szálloda nagytermében.

Március 26. A szabadkai lövész egyesület közgyűlése.

Március idusa megünneplésére a szabadkai kath. legényegylet tagjainak elfoglaltságára való tekintettel holnap, március 12-én este társas vacsorát rendez saját helyiségében. Az ünnepi beszédet dr. Bölts József kulturtanácsnok, mint egyleti titkár tartja. Egy teríték ára 1 korona. — A szabadkai gazdakör f. hó 14-én este rendezi ünnepi lakomáját a Bárány szálloda kistermében.

A városi tisztviselők öröme A torony alatt ma nagy volt az öröm Hosszu reménykedés, az akadályok nagy tömegének elhárítása után ma foganatosítva lett Szabadka városi közönségének elismerése, amelyet a magas kormány jóváhagyásával derék tisztviselői karának szavazott meg. A városi közigazgatás új, üdvös irányzatának egyik fontos záloga a tisztviselői kar érdemeinek honorálása. A 25 százalékos fizetésjavítás címén esedékes összegeket ma fizették ki a jelentkező tisztviselőknek az 1904. év január 1-ig visszamenőleg. A fizetésjavítás címén a házi pánztárt terhelő összeg 56900 koronát tesz ki, melyből ma már 25000 korona lett kifizetve. A városra háruló kiadás többlet a fizetésemelésből kifolyólag havonként körülbelül 5000 koronát fog kiteenni.

A kórházi alkalmazottak kérelme. A szabadkai kórház összes alkalmazottjai ma beadványt nyújtottak be a kórházi bizottság elé, hogy a városi tisztviselők fizetés-emelésére vonatkozó határozat rájuk is kiterjesszessék. Kérelmüket a következő indokokkal támogatják: Az 1891. évi szabályrendelet a kórházi alkalmazottakat is a városi tisztviselők közé sorsolja. Felhózzák a fizetésemelést jóváhagyó miniszteri rendeletnek a fizetések arányosítására vonatkozó illyelmeztetését azzal, hogy az 1500 korona fizetést élvező városi irnokkal szemben a kórházi osztályorvos fizetése mindössze 440 koronát tesz ki. Viszont a kórház beteglétszáma hét év alatt 160-ról 320-ra emelkedett. Ezek alapján kérik, hogy a fizetésük az 1905. évi költségvetés terhére 1904-re visszamenőleg a városi tisztviselők fizetésjavításának arányában emeltessék és hogy az abból származó 6180 korona többlet a költségvetés keretein belül kiadható volna.

Lovászy Márton ünneplése. Csantavéren folyó hó 5-ikén a nép fényes tanubizonyoságot tett képviselője dr. Lovászy Márton iránt érzett

szeretetéről. A róm. kath. gazdasági Népkör felolvasással és szavalattal egybekötött táncmulatságot rendezett, melyre képviselőjét is meghívta. A nép annak hallatára, hogy képviselője is megjelenik, oly tömegesen tödült össze ifj. Bagi Pál termeibe, hogy még a folyosókon sem lehetett mozogni. Dr. Lovászy Mártont szünni nem akaró éljenzéssel fogadta az 500 főre menő ember. Az előadás Kiss Béla tanítónak remekül kidolgozott humoros felolvasásával vette kezdetét, melyet ifj. Csik Istvánnak tüzzel s szívet lelkét megrendítő lelkesedéssel előadott szavalata követett. Ezután következett az ünnepély fénypontja, mid'n Gyenes János csantavéri plébános — egy szívet megindító beszéd kíséretében — Dr. Lovászy Mártonnak átadta a kath. gazdasági Népkör disztagjává való megválasztásának diszkormányát, mire dr. Lovászy Márton örömkönyvek közt köszöntö meg a nép eme lángoló szeretetét és lelkesedését, s ezután egész reggelig tánc következett. Összes bevétel 28 korona 20 fillér volt Fe üfizettek: Hajagos Albert 40 fill., Dankó Ferenc 60 fill., Méri Lukács 10 fill., Juhász Albert 40 fill., Szabó János 40 fill., Fehér Jenő 40 fill., Vuich Milán 20 fill., Gimes Gábor 1 kor. 40 fill., Csik István 40 fill., Kis csepegi János 10 fill., Gáspár Dezső 40 fill., dr. Lovászy Márton 9 kor. 40 fill., Gyenes János 1 kor. 40 fill., N. N. 40 fill., Gáspár Jenő 80 fill., Ernyes István 80 fill.

Gyászirat Pánczér József nyug. városi főördész haláláról a család a következő gyászjelentést bocsátotta ki: Pánczér József Szabadka sz. kir. város nyugalmazott főördésze, folyó évi március 10-én hosszas szenvedés és a haldoklók szentségeinek ajtatos felvétele után, életének 75-ik évében elhunyt. A megboldogultat siratják gyermekei: dr. Pánczér Ottó Pancsova városi tisztí főorvosa, öz. Tasnády Györgyné, Brinczkó Tamásné és László Lajosné; vejei: Brinczkó Tamás nyug. honvéd-százados kezelőtiszt, László Lajos gazdasz; menyje: dr. Pánczér Ottóné szül. Hubert Kornélia; sógorai: nemes Heszky Károly mérnök, Szauerborn János gazdasz; sógornője: nemes Heszky Hermina Szauerborn Jánosné; unokái: Ilonka férjével Juranovits Ferencel, Mihály, Juliska, János, Irénke, Annuska, Janika, Pistika, Etelka; dédunokája: Juranovits Pistika továbbá számos rokonai. Az engesztelő szent mise áldozat folyó hó 11-én d. e. fél 11 órakor fog a szt. Teréz egyházban az Urnak bemutatni. Hült teteme e hó 12-én d. u. fél 4 órakor lesz I. kör Árpád-utca 160 szám alatti házból az u. n. bajai sírkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyezve. Áldás hamvaira! — Vettük a következő gyászjelentést: Öz. Szántay Imréné szül. Csajkás Julianna a maga, úgy gyermekei, vejei valamint unokái nevében fájdalomtól megtört szívet tudatja, hogy forró szeretett férjének, atyának, apósának és nagyatyának Szántay Imre birtokosnak folyó évi március hó 10-ik napjának éjjeli fél 12 órakor hosszas szenvedés és a haldoklók szentségei ajtatos felvétele után élete 72-ik, boldog házasságának 47. évében történt gyászos elhunytát. Az elhunytat gyermekei, vejei és unokáin kívül gyászolják még nászai, rászasszonyai, valamint számos rokoni és jóbarátai. Lelke üdvösségéért az engesztelő szent mise-áldozat folyó évi március hó 14-ik napjának délelőtt fél 10 órakor a szent-Teréz egyházban fog a Min-

denhatónak bemutatni. Hült teteme folyó évi március hó 12-én délután 3 órakor tetetik az ugynevezett bajai sírkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra. Szabadka, 1905. évi március hó 11-én. Áldás és béke hamvaira!

A tűzoltók és rendőrök fizetésrendezése. A törvényhatósági bizottság legutóbbi ülésében tudvalevőleg bizottságot küldött ki Flatt Viktor kir. közjegyző elnöke alatt a tűzoltó- és rendőrlégénység fizetésrendezésének tanulmányozása végett. A mai tanácsülésen ment át a közgyűlési határozat azon hozzáadással, hogy a kérdés tanulmányozása végett a levéltárban elfekvő iratok a kiküldött bizottság rendelkezésére bocsátatnak.

Sándori földek bérbeadása. Sándor község becsatolása óta ma első ízben lettek sándori földek a szabadkai hatóság által hasznobérbe adva. Ma ugyan csupán egy négy lános és két lános 810 négyszögletes földterületet adtak bérbe, mert a többi 56 hold még a sándori előjáróság kezelésében talált bérlőre, azonban ezen földek hasznobére is már a szabadkai házi pénztárhoz fog befolyjni.

Zenta város kérelme, Zenta város hatóság ma átiratilag kérelmezte, hogy a közeletvámról alkotott szabályrendeletet hasonló szabályrendelet készítése céljából leendő tanulmányozás végett a városi hatóság küldje meg.

Levélgyűjtő járatok a külterületen. A temesvári postaigazgatóság ma átiratilag értesítette városunk hatóságát, hogy március hó 16-tól kezdődőleg Ludason, kis Tompán és Radonovácon a levélgyűjtő járatok működése kezdetét veendő. Az új postai rendelkezéssel a tanyai lakosság egyik régi óhaja megy teljesezésbe.

Idegen betörők Szabadkán. A legutóbbi napokban a székesfehérvári rendőrség utján lett köztudomásúvá, hogy ott többrendbeli betöréses lopás elkövetése után az ismeretlen tettesek sikeres működésük után megugrottak. Minden jel arra mutat, hogy a jeles banda néhány tagja most Szabadkán tartózkodik. Az éjjel ugyanis behatoltak Neuhausz Bernát Kossuth-utcai üzlethelyiségébe és onnan 16 korona készpénzt és 20 korona értékű árut elvittek. A vasredőny felnyitása által jutott be a betörő az üzlethelyiségbe és eltávozása után a redőnyt is lezárta. A rendőrség több egyént vett gyanuba, de valószínű, hogy a tettes ugyanazonos azon idegen egyénnel, aki ma éjjel egyik vendéglőhelyiségben 25 koronát lopott el egy vendégtől és aztán a szállodát körülvevő négy falon keresztül menekült. A rendőrség figyelmezteti az üzlettulajdonosokat, hogy a vasredőnyöket ne csak kulccsal, hanem lakattal is zárják le.

Névmagyarosítás. Kolompár Márton bajai lakos vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel Pataki-ra változtatta.

Tomboia-estély. Holnap, vasárnap este ismét tomboia-estély lesz a Baithányi utcai Spitzer-féle vendéglőhelyiségben. A szép és értékes nyeregytárgyak egész napon át megtekinthetők a vendéglő helyiségében. Az estélyen Csengő Jani kitűnő tambura-zenekara fogja a közönséget szórakoztatni.

A helybeli szent Antal kegyere katolikus népkönyha céljaira adakoztak az elnökségnél:

Özv. Magyar Györgyné 20 korona, Magyar Ilona gyűjtése 4-30, Csillag Béláné 20—, Horvácki Máté 2—, Vojnics Simonné 20—, Dr. Békeffi Gyuláné urnő ivén: Dr. Békeffi Gyula és neje 50—, Reizner Lajosné 4—, Prokesch Ignácné 1—, Isten dicsőségére 20—, Mamuzsics Félix c. kanonok 300—, Isten dicsőségére 10—, Mérey Ágostonné 4—, Gyelmis Gerőné 4—, Dr. Wesszelyné Balajthy Ilona urnő ivén: Dr. Wesszelyné Balajthy Ilona 48—, Csink Ilona 4—, özv. Fábián Károlyné 4—, Benkő Lászlóné 4—, özv. Themák Manóné 4—, Mészáros Gáborné 4—, Bibicei Franciska 4—, Jaramazovics Lőrincné urnő ivén: Ruttkai Lászlóné 4—, Fuszgenger Benőné 4—, Ludvig Mihály 4—, Bátori Mátyás 2—, Manojlovics Dusan 2—, Gyurgyevics Szaveta 2—, Gálly Györgyné 5—, özv. Kiss Eerené 4—, Horvácki Gáspárné 1—, Osztrogonác Albertné 20, Varga H. Lukácsné 1—, Kiss Irma és Jolán 1—, Vig Julesa 1—, Kiss Ferencné (zsir, liszt, lekvár és bor), Jaramazovics Lőrincné 4—.

— **Anyakönyvi hírek.** Halottak: Szántai Imre 72 év, Zvekanov Ferencné Arancsics Anna 34 év, Orcsics Matild 12 hó, Annus Antal 44 év, Zemkó Pálné Szalma Viktor 34 év. Született 8, 3 fiu, 5 leány. Házasság: Gabrics István Kopunovics Borbála.

— **Szeplő, pattanás, foltok** az arcot elcsufítják, azonkívül a nap és szél is nagyon befolyásolja az arcot ezért használják hölgyek sőt urak is a hirneves Földes-féle Margit-crémet. E törvényesen védett arckenőcs sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, a szeplőt, májfoltot, és az arc mindennemű tisztatlanságát pár nap alatt eltávolítja, a ráncokat kisimítja és az arcnak finom, fiatal rozsás színt ad. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél; Földes Kelemen gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerárban.

— **Hazánk legbecesebb szőlője.** A flokszerának teljesen ellentálló, permetezni soha sem kell, mert semmiféle betegség sem lombját, sem termését meg nem támadja. Teli hideg a takaratlan vesszőjét soha meg nem fagyasztja, Ezenkívül még rendkívüli becese, hogy igen korán érik — augusztus 15—20 között — rendkívül bőtermő és bora oly erős és édes, hogy a nehéz olasz borok semmiben sem mulják felül. Ez a »Delaware« közvetlen termő szőlő, melynek részletes leírását ábrán és bemutatva — úgy a homok mint a hegyi szőlőtelepítőket érdeklőleg az »Ermelléki első szőlő oltványtelep« Nagykágya (Bihar m.) ingyen és bérmentve küldi meg mindenkinek, ki címét egy levelező-lapon tudatja. Ott 16 év óta szaporítják s ma már 27 katasztrális hold van ebből teljesen fajtisztán telepítve, Ezen telepek mai számunk hirdetései rovatában közölt »Szőlőlugast ültessünk« című hirdetésére felhívjuk olvasóink becses figyelmét.

Innen onnan.

Egy fiatal szabadkai jogász a kit joggal lehetne a lumpok asztaltársaságának disztagjával megválasztani, a minap összezdült az édes apjával. Az öreg ur megelégette már a tulajdonságos bohémiát és igen energikusan szólott rá a fiára:

— Vagy megjavulsz — vagy kilöklek!

A fiu, a ki a magánjog elemeit ép most tanulja, döjlésen vágott vissza.

— Jó, én itt hagyom a házat, de ki kell adni apámnak a vagyomból az engem megillető köteles részt.

Az öreg ur dühbe borult a cinikus beszédre, s piros arccal állott a fia elé.

A köteles részt akarod édes gyermekem — na hát itt van a köteles rész.

A másik pillanatban már a fiu arca is olyan piros lett, mint az édes apjé — cssk hogy nem a haragtól hanem valami olyan dologtól, ami egy erőteljes csattanással volt összefüggésben.

A krónika feljegyezte, hogy a fiu joghallgató azóta nem igen szereti a magán jogi vitát, s különösen a köteles részről nem beszél szívesen.

Egy fiatal doktorról, akinek igen nagy prexisa van, a következő történetet beszélik: Mikor még alig volt páciense, egyszer valami munkásember véletlenül őt hívta beteggyermekéhez. A doktor elismert és konstata, hogy a gyereknek tifusza van. Receptet írt és kiadta a rendeletet:

— A gyereknek nem szabad mást enni, mint tejet, vagy levest. A világot se adjanak más ételt!

Azzal elment.

Másnap újra elment a házba. Az udvaron gyerekek játszottak, s ezek közül egyik oda rohant hozzá:

— Doktor bácsi! — mondta — a Palika már egészen jól van. Tegnap hét palacsintát evett!

A doktor majd elszedült a meglepetéstől, de azért nyugalmat színelve ment be a beteg Palikához.

— Hogy van a gyerek?

— Köszönöm, jobban — mondta az anyja.

— Mit evett tegnap?

— Oh, semmit. Egy kis tejet.

Erre a doktor lehajolt a gyerekekhez s amugy doktorosan kopogtatni kezdte a gyomrát. Koppantott egyet:

— Egy palacsinta! — mondta:

Aztán még hatot koppantott, s végig olvasta:

— Kettő, három, négy, öt, hat, hét palacsinta! — mondta — Ez a gyerek tegnap hét palacsintát evett!

Töredelmesen bevallották a hét palacsintát s azóta a fiatal doktor nem győzi fiatal doktor nem győzi a sok beteget, annyian járnak hozzá.

Csuffá tett leányrabló.

Sztracsova torontálmegyei községben egy Ilics Jócó nevű odaváló legény tragikomikus esetén nevetnek mostanában. Az eset annyiban tér el a sablonos leányrablástól, hogy Ilics a kiszemelt leányt annak előzetes beleegyezése nélkül akarta elvinni.

Donoszlovics Péró nevű gazda Darinka nevű leányát szemelte ki magának a legény. Már régebb idő óta udvarolgatott Darinkának, de a leány nem igen hederített rá. Ilicset bosszantotta a dolog, hogy mégis elnyerhesse a leányt, megkérte a kezét. A leány szülei hajlandók lettek volna Ilicset vőül fogadni, de a leány hallani sem akart Ilicsről.

Ilics elkeseredésében elhatározta, hogy elrabolja a leányt. Minap este felé, amikor a leányok a községi kútra mentek vizért, Ilics ott termett kocsival. A leányok éppen az Ilics kikosarazását beszéltek, köztük volt Darinka is. Amikor a kocsit megállt, a leányok sejtették, hogy mi a szándéka Ilicsnek, aki leugrott a kocsiról és Darinkát megragadta s vonszolta a kocsit felé.

A leányok Darinka védelmére felkapták a vízfordó kannákat s azal rontottak a legényre, aki pár pillanat alatt csupa víz és vér lett. A cserépedények darabjai felhasították a legény fejét és arcát. Ilics Jócó azonban nem tágitott s mármár sikerült neki az ijedtségtől elalélt leányt elvonszolni, amikor a tömeg közül valaki egy nagy követ dobott Ilics felé, mely halántékon érte. A leányrabló az ütéstől eszméletét veszítve elbukott.

A leányhad ekkor megrohanta és minden korszát a fején összetört. A nagy lármának csak az összefutott emberek vetettek véget, akik összedőltek az elalélt legényt és hazavitték. A harcias leányokat pedig most a csendőrség vallatja, mert a legényt csúnyán meglepték ugyan, de komoly baja nem esett.

SZÍNHÁZ.

Uj darabok. Pesti színházgató tegnap érkezett vissza fővárosi utjáról, ahol megszerezte a fővárosi színpadok leujabb és legnagyobb sikerű operette újdonságainak előadási jogát. Lehár Ferenc nagyszerű operettje a »Mulató Istenek«, amely a Magyar Színházban kerül most naponta zsufolt ház előtt színre, még a jelenlegi személyzettel fog virágvasárnap előtt színre kerülni. A Mulató Istenek után a Népszínház két nagyszerű műsordarabja: Hodger Drachman »Rátartós királykisasszony«-a, továbbá »A granadai vőlegény« Martos Ferenc és Bahnert József eredeti operettje fog színpadunkon előadásra kerülni.

János vitéz a gyönyörű zenéjű operette összes hangjegyei zongorára 2 fűzeben ára 6 koro a, cimbalomra 3 korona. *János vitéz teljes szövege* 2 korona. — *Hercyeg Ferenc: A honszerző* A modern irodalom legnépszerűbb szerzőjének e munkája, úgy int minden eddigi műve, e eményekben gazdag és változatos, mely ajánlásra nem szorul. *Ára 4 korona.* Kaphatók *Heimann M.* könyvkereskedésében. Vidékre bérmentve küldetik.

REGÉNY CSARNOK.

Sötét hatalmak.

Baumné megszegyenülve sülöttele a szeméit, ígéretére gondolt és megfogadta, hogy az előbbihez hasonló gondolatnak soha sem hagy helyet a lelkében.

— Édes Baumné asszonyság, szóló ünnepélyesen a szomszéd ur, a kocsit itt van. Készen van?

A kérdezett igenlőleg bólintott. Ő és a szomszéd az utolsó útjára is el akarták kísélni Marit.

— Ezt a levelet szegény Marinál találtam, szólalt meg Baumné, levelet nyujtva a szomszédnak.

A szomszéd átvette s elolvasta a címet: »Meinert ülnök urnak.« Hosszasan, méreven nézte a címzést. »Különös szeszélye a sorsnak« mormolta gondolataiba mélyedve. Azután színtelen hangon folytatta: »A levelet a címzetthez fogom juttatni.«

Még egy hosszú pillantást vetett a bölcshöz alvó gyermekre, azután Baumnétól kísérve hagyta el a szobát.

Marit az utolsó utra feldiszítve fekküdt az egyszerű koporsóban. A szegénység azt adta a mit birt: néhány mezei virágból font koszoru fekküdt megható egyszerűségben a mellén. A halott merev vonásain valami fény derengett. A gyermeke atyára és anyára akadt; a halál el-

veszítette rémességét; az élettől való bucsuzás könnyűvé vált.

Négy feketébe öltözött ember lépett a szobába. Még az utolsó bucsúcsók és a fedelet a koporsóra szegezve a négy ember kivitte a halottat, melyet Baumné és a szomszéd ur kísért.

A szegények halottas kocsija végig gördült az utcákon. Meglehetősen gyorsan gurult, úgy hogy a négy ember és a két szenvedő kísérő csak nehezen haladhattak a nyomában.

A temetőbe vivő ut csendes, előkelő utcán át vezetett. Szemközti diszkocsi vágatott; meg kellett állnia, míg a gyászmenet el nem haladt mellette.

A fekete halottas kocsinak előjoga van, még ha csak szegény embert visznek is rajta utolsó nyugvó helyére.

A diszkocsiban jegyepár ült. A vőlegény türelmetlenül tekintett ki a kocsit ablakán, hogy a megállás okát keresse. Meglepedve húzódott vissza, mert a Marit vivő szomorú kocsit éppen e pillanatban haladt el mellette. A diszkocsi ismét megindulhatott.

Itt egyesülés az életre, ott esküvő a halállal.

II.

Ugyanaznap este ünnepies fényben ragyogtak a pompás termek, amelyben annak a jegyepárnak lakodalmát ülték, amelylyel az előző fejezetben találkoztunk. Az esküvőre hajtottak.

A vőlegény fizetés nélküli ülnök volt az m-i hadbírósnál. Szeretreméltó fiatal ember. Vagyona nem volt, így tehát nehéz volt pályáját folytatni. Tekintélyes adóssága is volt Meinert ülnök urnak, sőt olyasmit suttoztak, hogy kétes eredetű váltókat is forgalomba hozott. De mai esküvője a gazdag, szülő nélküli Waldstádt kisasszonnyal elhallgattatták a suttozókat, mert a menyasszony nagy vagyont hozott férjének.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: AZ A LAPITÓK

Szerkesztőségi és kiadóhivatali

telefon szám: 62.

Magyar királyi államasutik Budapest

jobbparti üzletvezetőség.

4769/905. szám.

Pályázati hirdetés.*)

A szabadkai állomáson létesítendő gép- és kazánház, valamint egy 6-0 méter belső átmérőű és 5-0 méter belső mélységű vízgyűjtő akna megépítése körül végzendő munkák biztosítására ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

A teljesítendő munkákra vonatkozó bővebb adatok, a gép és kazánház terve, továbbá az ajánlati minta, a pályázati feltételek, az ajánlati költségcsúszmítás, nekülönben az építési szerződés tervezete az alólírott üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályának (Külső-kerepesi uti ház-csoport) hivatalos helyiségében, avagy szabadkai osztálymérnökségünknel a hivatalos órák alatt megszerezhetők.

Jogérvényes és köllőleg bélyegzett ajánlatok legkésőbb 1905. évi március hó 28-án déli 12 óráig az üzletvezetőség általános osztályában (titkárság) nyujtandók be eme felirattal: »Ajánlat a Szabadka állomáson építendő kazán és gépház, valamint egy vízgyűjtő akna létesítésére.«

Bánatpénz fejében legkésőbb 1905. évi március hó 27-ig déli 12 óráig 1200 korona, azaz egyezer és kétszáz korona készpénzben, vagy állami

letételekre alkalmas értékpapirokban gyűjtőpénztárunkban (Külső-kerepesi uti házcsoport) lefizetendő.

Az értékpapírok a budapesti és bécsi tőzsdék legutóbbi — 14 napnál nem régiebb — utolsó árfolyama szerint, de névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

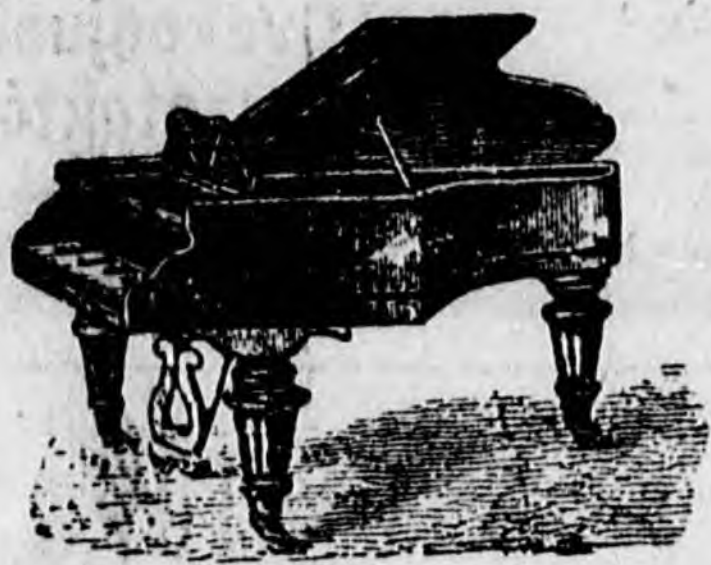
Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le.

Pósta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény mellett adandók fel. A bánatpénz lefizetéséről szóló letéltjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak fentartjuk. Budapest, 1905. március 8.

Az üzletvezetőség.

*) Utánnomás nem díjaztatik.

SZILVASSY FERENCZ

zongora készítő Szabadkán és hangoló Petőfi-u. Schnier-féle ház

Elvállal hangolásokat és minden e szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan.

Zongorák rövidítését elvállalja.

Szőlővessző!

A világhírű

DELAWARE

adja a legjobb bort.

Oltani, permetezni nem kell.

A filokszerának ellenáll!

Leírását ingyen küldöm meg bárkinek. — Nagymennyiségű Delaware-vessző és

szőlőoltvány-eladás!

Cím:

Szijgyártó Nagy Mihály,

Felső-Szeged.

Lugasvesszők 20 drb, két órással csak 10 korona.

Domszky Antal

Vendéglőjében színházzal szemben Vasárnap, i. hó 12-én egy első rendű tambura zenekar közreműködésével

tombola estély

tartatik. A gyönyörű tárgyak a vendéglő ablakában láthatók. Kezdeté színházi előadás után Jó ételekről és italokról gondoskodva van. — Friss csapolású kőbányai és pillóseni sör.

Egy nagyobb üzleti helyiség a Rudics-utcában május 1-től kiadó.

Hol lehet legolcsóbban vásárolni

kész férfi öltönyt, gyermek ruhát, női kabátot és aletot

Földes Samu

Szabadka, Főtér Vermes-palota.

Férfi öltöny	17 kor. feljebb
Ulster	22 " "
Felöltő	17 " "
Gyermek öltöny	5 " "
Gyermek felöltő	9 " "

Külön osztály női konfekciókban.

Női Jaquetok	11 kor. feljebb
Női Paletok	17 " "
Fiu és leánygallérok	5 " "

A KATONA-féle Növényesszencia-Fluid egyike a legelterjedtebb és leghatásosabb HÁZI GYÓGYSZEREKNEK. Páratlan!! Nélkülözhetetlen!! Tessék egy próbát tenni, s mindenki meg fog győződni az egyedüli valódi, s évek óta forgalomban levő KATONA-féle jó illatú, igazi Növényesszencia-Fluidról „K. A.” védjeggyel. annak gyógyerejéről és hatásáról. — Valódi KATONA-féle „K. A.” Növényesszencia-Fluid-nak egyetlen magyar családnál sem szabadna hiányozni és hogy ezen kellemes illatú fluidot a legszegényebb is megszerezhesse magának, az ár k o l y o esón ennek szabva, mi zerint 1 próba-üveg 20 kr. = 40 fillér. 12 üveg 4 kor. postadíjjal együtt. KATONA-féle Növényesszencia-Fluid teljesen és biztosan gyógyít minden gyengeségben, étvágyt losságban KATONA-féle Növényesszencia-Fluid megszünteti a gyomor- és hasgörcsöt, gyomorrendetlenségnek minden nemét. KATONA-féle Növényesszencia-Fluid kitűnő szer savanyu felbőfögés, veseégés, fejszédülés ellen. Eltávolít gyorsan sárgaságot, váltózárt, hideglelést, vérzavart és ájultást. KATONA-féle Növényesszencia-Fluid megszünteti a szívzörögést, légzési zavarokat, fülzugást, fogfájást, a száj rossz szagát, kólika mellfájdalom, tüdőbántalmak és vérszegénység ellen. Gyorsan étvágyat gerjeszt, így a testi erő fokozódását, a test súlyának növekedését idézi elő, az egész idegrendszert megerősíti. Pontos használati utasítás mellékelve van!! Mint külszer „KATONA-féle Fluid“ éven ismeretes, igazán népszerű házi szer, már több mint 20 év óta fájdalomcsillapító bedörzsölésnek fényesen bizonyult közhívenél, e-uznál, tagszagatás ál, stb.-nél. — A föld összes országaiban nagy elterjedésnek örvend és biztos hatásánál fogva oly elismerésre talált, hogy minden betegek bátran ajánlható! — — — Utasítás mellékelve! Minden megrendelés pontosan címzendő csak: KATONA ÁGOSTON gyógyszerész a Szent Háromsághoz, SZABADKÁN, VIII. kör Csernovics-utca. Budapest: Török József gyógyszerész, Király-utca.

Szőlő eladás!

A villanyteleppel szemben levő közben, a saroktól 4-ik — kitűnő csemege- és borszőlővel ujonnan beültetett — termő szőlő szabad kézből kedvező feltételek mellett

ELADÓ. Bővebb felvilágosítást ad: **Pukecz Kálmán,** a Közgazdasági Bank r.-t. cégvezetője, **Prokesch-palota.**

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér

Lakás változás. Özv. Hamburger születésű lakását Petőfi-utca (csirke piac) idb illés Antal ur házába helyezte át.

Gyakornok szép írással felvételik. — Szerb nyelvet bírók előnyben részesülnek. Ajánlatok „Gyakornok“ jelige alatt a kiadóhivatalba címzendők.

Zongora 240 koronáért és **cimbalom** 100 koronáért eladó és megtekinthető Kölesy-utca 2.2. I. em.

Megvételre keresek. Egy-két lánchid közelében kedvező feltételekkel. I. kör Gém utca 420.

16 öl hasáb nyárfa a selyemgubóban együttesen eladó. Öle 6 frt 50 kr. Cim a kiadóban.

Tűzmentes pénzszekrény, 2-ös számú, eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Jó vasalóné ajánlkozik házhöz, házhoz kívül is elvállal kávéházit és vendéglőt. Baláné, Kossuth-u. Dominusz ház, házmeisteri lakás.

A kertek rendezésére

a kertkedvelő n. é. közönség becses pártfogását felhívom az évek óta fenálló kereskedelmi kertészetemben cserepes növények, rózsafák s melegágyi saláta, retek, ugorka, méltányos árou kapható.

Villák, udvazi kertek, nagyobb parkok létesítése s annak javítása, a nyári idényen való gondozása, szőnyegányak s egyéb növények kiültetését jutányosan és pontosan eszközölk.

Telepem: Nagys. dr. Purgly-féle kert, az új lelenceház háta megett, villamos megálló, szegedi szőlők egyenes utba a kertészetbe. Melegágy terményeim u. m. retek, saláta stb. **KISS ISTVÁN** fűszerkereskedésében Kossuth-utcában kaphatók.

Ugyanott egy jó családból való 13-15 éves fiu gyakornokul felvétetik azonnal.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve tisztelettel

Vágó György, kereskedelmi műkertész.

Legolcsóbb építési anyag beszerzési forrás.

KERTÉSZ ALBERT

II. kör Petőfi-u. 88. SZABADKA Telefon szám: 204.

Eternit-Művek s Hatschek Lajos gyárainak képviselője és raktára

Eternit-(Asbest-czement) pala a legjobb tetőfedő anyag, mert könnyű tetszetős és olcsó.

Legjobb és legrapább zsiros mész Beocsini portland és román cement, szobrász (stuccatur) és alabastrom gipsz, eement-, mozaik-, márvány- és keramit lapok, csömöszölt portland cement-csövek, homlokzati kőpor — köfedlemez — valódi aszfalt lemez — aszfalt elszigetelő lemez — tűzálló (chamotte) tégl.

Tessék ajánlatot kérni!

Dr. Schmiadt G. főtörzsorvos és phisicus hires

fülolaja

meggyógyítja az időleges süketiséget, fülfolyást, fülzugást, sőt az idült nagyothallást. Egyedül Török József gyógyszerárában Budapest, Király-utca 12. kapható. — Használati utasítás van hozzá.

Ára 2 frt üvegenként.

Vasuti vagy Villamvasuti

alkalmazottaknak igen alkalmas

200 □-öl kerttel az ugynevezett „párhuzamos“-uton 550 forintért —

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

200 hektó

bácsalmási szőlőtelepemen termelt kitünő minőségű **vegyes faju 4-5 éves fehér asztali bor eladó.**

Martinovics Béla
Szabadka, Széchenyi-tér 101.

2 szobás lakás

konyha, éléskamra, fűskamra pincével az udvarban jó ivóvízzel 1905. majus 1-től a rendező pályaudv. szemben

kiadó

tudakozódni lehet ugyanott a házmesternél.

Buzás Lidia
háztulajdonos.

Vízvezeték,

fürdő szoba és
- - - closset be-
rendezéseket a

legjutányosabb

árban eszközöl

Weisz János Antal

vízvezeték-, villany- és gázberendezési műhelye

Eötvös-utca — Szabadkán — Eötvös-utca

Mintaraktár megtekinthető.

Tervezetekkel és költségvetéssel szívesen szolgálók.

Ugyanott egy tanonc felvétetik.

Előleges hirdetés!

Van szerencsém a nagyérdemu közönséget értesíteni, hogy SZABADKÁN, Deák-utca 1. szám (volt báró Rudics-féle házban) f. hó 14-én

cipő-üzletet

nyitok, hol is a legjobb hazai gyártmányu cipőket a legnagyobb választékban tartok raktáron.

Kérem új vállalatom szives támogatását

tisztelettel:

DEUTSCH ALBERT.

Nyomatott a kiadók Kladek és Hamburger könyvnyomdájában Szabadkán.

Legjobb
szépitőszert!

Hölgyek részére
nélkülözhetetlen!

Ezen világhírű arckenőcs eltávolít szep-
lőt, májfoltot,
pattanást, miteszert
és más minden bőrbajt, sőt ráncokat is, a arcot fehérré, simává és üdévé varázsolja.

Ára: kis tégely 1 K., nagy 2 K.,
Margit hölgypor (3-féle színben)
1.20 K., Margit szappan 70 fill.,
Margit fogpép (Zahnpasta) 70 fill.,
Margit areviz 1 K. — Postán ut névvel
vagy a pénz előzetes beküldése után küldi
a készítő: FÖLDES KELEMEN gyógyszerész
ARAD. Főraktár Szabadkán: Deesy D., Ifj. Gálfi
Gy., Langhof Gy., Winkler J. Zalan B. cégeknél

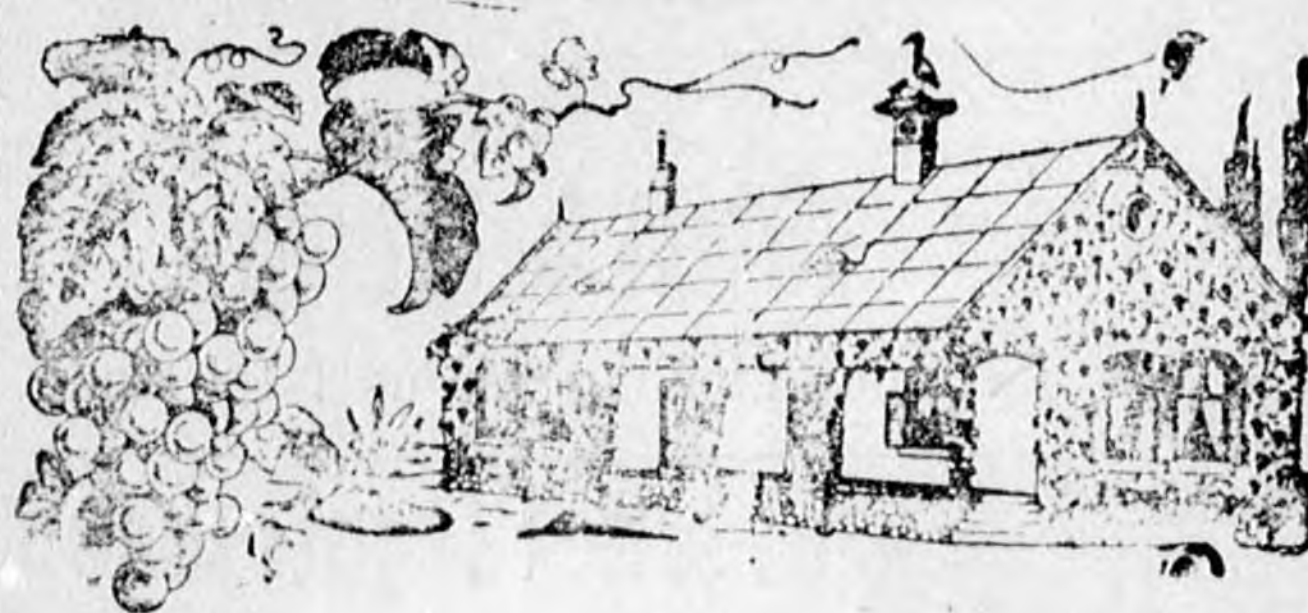
A női szépség

elérésére, tökéletesítésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan, minden gyógyszerárban, drogériában és illatszerkereskedésben kapható

Csodás, gyors és biztos hatása.

Törvényesen védve.

Óvakodjunk utáztatoktól!

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindennütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezen-

kívül más épül teknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb di ze, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből Ez a leghaladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természeteü), mert nagyobbbrésze ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskátly és más édes szőlővel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fűnyomatu katalogus bárkinek ingyen és bermentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Borfaju szőlőültvények is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított áron Borok családi fogyasztásra 50 l és feljebb olesó árakban és „Delaware“ sima, ültetéshez és ebből borminta.

Ermelléki első szőlőültvénytelep, Nagy-Kágya, Biharmegye.

Maculatura papiros

kapható

lapunk kiadóhivatalában

Saját termésü és készítésü több ezer darab fanyeltü

cirokseprő

(olasz cirok)

eladó.

Ugyanott elsőrendü ludasi nád nagyban és kicsinyben kapható VI. kör, Lajos-utca 590. szám

Aki jól és olcsón akar vásárolni az forduljon egész bizalommal Hegedüs Bálint Fia Feernc céghez, ahol a legjobb minőségü, saját örlésü

fehér és kenyér liszteket valamint

fűszer, termény és élelmi cikkeket

a leg lelkiismeretesebben szolgálók ki.

Naponta friss, legjobb minőségü teavaj kapható

Hegedüs Bálint Fia Feernc

mokrini gőzmalmi lisztraktár. Fűszer-, termény- és élelmiszer üzletében

Deák-utca SZABADKÁN Vermes-ház

Megrendeléseket kívánatra házhoz szállitok.